

Vid årets val gäller det främst två syften. Att slå ned kommunismen fullständigt och oåterkalleligt. Det syftet kan för Stockholms del vinnas blott genom brytande av den majoritet av socialdemokrater och kommunister som, ända tills valen började oroas det största partiet, systematiskt slog följe i Stadshuset. Kommer den majoriteten åter, får vi inom kort en ny allians av samma slag; det visas just av förklaringarna om att intet samarbete någonsin ägt rum. Att fullfölja politiken av samverkan och trygga den genom bildandet av en samregering. Då man är ense i huvudpunkterna kan blott partisinniet avvisa samarbetet. Majoritetsstyret eggjar till monopolvilja och till hänsynslöshet mot minoriteterna; majoritetens brytande är därför samarbetets förutsättning.

Om dessa mål är de flesta ense. De är de huvudsakliga, mot vilka allt annat syns smått. De främjas bäst genom att ni stärker samverkans och folkstyrets parti framför andra, folkpartiet.

D • N

17/9 1950

Förverkliga folkviljan

Det svenska folket är uppdelat på skilda partier, men den överväldigande majoriteten av folket är ense beträffande väsentliga värderingar och programpunkter. Den enigheten bör inte bortskymmas av valen, den bör framhävas genom dem. Låt den synpunkten vara med när ni röstar.

En sådan enighet finns om att demokrati betyder samverkan mellan demokrater, inte bara strid om makten. Hälften + en skall inte bestämma allt, de fyrtio måste också ha ett ord med i laget. I vår tid är regeringens ställning, delvis helt enkelt på grund av att riksdagen inte hinner med allt, så starkt att inflytande för alla grupper, skydd mot förtryck av minoriteterna, kan vinnas blott genom delaktighet i regeringsmakten. Därför bör folket förstå politikerna att i en samregering arbeta för samförstånds lösningar. Det målet kan nås genom att maktmonopolet för ett parti brytes, inte på annat sätt. Ty det parti som en gång fått makten vill behålla den, vill inte låta de andra vara med. Genom att bryta detta majoritetsstyre får vi inte ett annat maktmonopol, vi får samverkan ända upp i regeringen till allas bästa.

Enigheten gäller också stora stycken av den inre politiken. Liksom liberalismen gått i spetsen för demokratiska strävanden har högern drivit försvarstanken, socialdemokratin socialreformismen även under skeden då dessa krav inte varit allmänt uppburna. Nu är vi på det klara med att ett starkt försvar behövs för att ge utsikter att fortsätta framsteget i fredens hägn. Vi är lika klara med att de väldiga vinster för flertalet som socialpolitiken medfört måste bevaras och steg för steg förstoras. Det skall ske på grundvalen av en produktion som inte är fri i gamla tiders mening, men så pass fri att den är i stånd till den ständiga ut-

vidgning som är de materiella förbättringarnas förutsättning. Socialisering; det är för det första byråkratins triumf över den enskilde, för det andra en statsdiktatur som inte ens lämnar den politiska friheten i fred, för det tredje fattigdom under tvångsarbete. Det sägs ännu på några håll att socialiseringen leder till att "alla äger allt". Men vi vet vilken illusion den tanken är; verkligheten är att byråkratin blir herre över oss alla i namnet av ett folk vars enskilda medlemmar förvandlas till tjänare åt var sin tjänsteman.

Till de närmaste önskemålen hör att de ännu kvarstående regleringarna — fjättrar för den enskilde likaväl som för näringslivet — så snabbt som möjligt röjes undan. Mycket har här redan gjorts, till stor del under trycket av den år 1948 klarlagda opinionen, mycket återstår att göra. Möjligheten av skattelindringar, särskilt genom beskärning av den ständigt växande förvaltningen, måste också undersökas. Utgifter som inte är av direkt nytta för de enskilda människorna får inte stå kvar som underlag för en mäktig byråkrati. Vi har fått klart för oss att även en skattesänkning är en social reform; varje människas välfärd och frihet stiger med varje slant hon får behålla.

Arbetet för samling, försvar och reformer, för en social och liberal demokrati färgas av oro, men får också lyftning och storhet genom hotet utifrån och inifrån. De former av reaktion som kallas nazism och fascism är för närvarande inte farliga och aktuella; de kan bli det igen, och då är vi mera skickade än förr att möta dem. Vad som nu hotar västerlandet är det byråkratiserade tyranniet i öster, som i skräck över den fruktan och det hat som manats fram vill utsträcka sitt välde över alla folk: ingen tyrann är lugn så länge han inte

overallt finner underkastelse. Detta tyranni betjänas i varje land av grupper som bildats av de mest skilda motiv: önskan att få makten vid en omstörtning; tro på de läror med vilka tyranniet en gång vann framgång och som för länge sedan övergivits; sympati för de med hänsynslös demagogi framförda krav ("lägre priser och högre löner") med vilka kommunistledarna söker egga de okunniga och lättrogna. Kommunisterna får enligt demokratin grundsatser behålla sin medborgerliga frihet. Men de skall åtminstone inte få mer: de skall inte få ställningar som underlättar förräderiet, de skall inte få rätt att driva förrädisk propaganda med statshjälp och på statens bekostnad. Acklade det inte radiolyssnarna i fredags att höra fem hederliga svenska demokrater ägna en stor del av sin tid åt att debattera med en person som de alla ansåg vara förrädare och som själv hetsat till förräderi? Och självfallet är att varje samverkan med kommunisterna är en dödssynd mot demokratin och mot Sverige.

På dessa huvudpunkter är de flesta svenskar eniga. Hur de syften som uppställts bäst skall säkras behöver vi inte tveka om. Det är genom att stärka det parti som kräver samverkan i regeringen, som vill sociala reformer men inte socialisering, som lika mycket i demokratin som i nationens namn fördömer kommunismen. Genom att rösta för folkpartiet sätter ni utjämningen, förmedlingen, samarbetet i centrum. Ni tryggar folkstyret och vidgar kungädran i svensk politik.

Kommunismen radikal?

Att ganska stora, om än ständigt krympande folkgrupper fortfarande röstar med kommunismen i västerlandet beror säkert på att man i denna ser en radikal rörelse, den yttersta vänstern. Den tanken är förställd av två skäl. För det första kunde kommunismen i sin ursprungliga form betraktas som ett extremt fullföljande av allmänt radikala syften. För det andra uppträder de kommunistiska partierna ännu i dag — i de länder där de inte fått makten — som förespråkare för sådana syften. Inga talar ivrigare än kommunisterna om bättre villkor för arbetarklassen, inga reagerar livligare mot begränsningar i politisk frihet. Metoden är nu välkänd; det gäller att locka de missnöjda och att med deras och Rysslands hjälp vinna makten; sedan krossas alla oliktankande, och ingen får tillfälle att påminna om svikna löften. Tag några huvudpunkter i kommunismens program för Ryssland före segern och i dess politik av i dag.

1. En sådan punkt var total medborgerlig frihet efter ett kort skede — på några år eller något årtionde — av maktkoncentration hos proletariatet, dvs. det kommunistiska partiet. Efter mer än trettio år står tvärtom diktaturen kvar, hårdare än någonsin, med förbud mot alla partier utom det härskande, med tortyr, koncentrationsläger och slavarbete för alla tredskande eller tveksamma. Och denna diktatur, som utbildats till ett tyranni av samma art som Hitlers, uppbåres inte längre av en bestämd politisk riktning. Det kommunistiska partiet finns formellt kvar, men det har omvandlats till en ren byråkrati, av samma typ som 1600- och 1700-talens kungliga och adliga envälden. Politiken ändras från år till år, från dag till dag. Ledarna från den gamla tiden är för länge sedan borta, inte genom en naturligt död, utan genom mord, massavrättningar och långsamma pina i fängelserna; det är det